

Motion till riksdagen 2019/20:3418

av Hampus Hagman m.fl. (KD)

med anledning av skr. 2019/20:35 Riksrevisionens rapport om Tullverkets kontroll

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vapensmuggling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om passagerarinformation och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionen konstaterar att samtidigt som det dödliga skjutvapenvåldet ökat i Sverige, så har tullens beslag av skjutvapen minskat, från 61 2017 till 41 2018. En bärande orsak till detta är att tullen inte har samma information om tillvägagångssätten för vapensmuggling som man har gällande exempelvis narkotika. Detta blir en akilleshäla i kampen mot den organiserade brottsligheten. Ska skjutvapenvåldet minska, måste antalet vapen också minska. Tullverket har under ett antal år getts större anslag, inte minst tack vare KD/M-budgeten som vann riksdagens stöd i december 2018. Kristdemokraterna välkomnar att dessa anslagsökningar fortsätter även under kommande år och ser att medlen kommer väl till användning hos Tullverket. Dock krävs det också utökade befogenheter och förbättrade arbetsmetoder hos myndigheten för att arbetet ska kunna bli än mer effektivt. Riksdagen har riktat ett tillkännagivande kring utökade befogenheter som regeringen snarast måste agera på. Samtidigt ser vi utifrån Riksrevisionens rapport att också arbetsmetoderna måste förbättras. Regeringen måste ta det yttersta ansvaret för detta. I regleringsbrevet för Tullverket nämns vapen tillsammans med alkohol och narkotika under punkten kontrollverksamhet. Kristdemokraterna anser emellertid att eftersom kunskapen om alkohol- och narkotikasmuggling är stor, medan kunskapen om vapen är mycket låg, bör Tullverket få ett särskilt uppdrag att förbättra arbetet mot vapensmuggling. Ett sådant uppdrag bör

vara både reaktivt, dvs. stoppa vapen vid svensk gräns och proaktivt, dvs. minska antalet vapen som finns tillgängliga för smuggling utomlands, exempelvis genom gemensamma EU-initiativ för att minska vapentillgången i unionen och dess närhet. Detta bör ges regeringen till känna. För narkotikasmuggling har tullen väl utvecklade arbetsmetoder med exempelvis nyttoberäkningar för beslagtagna narkotika. Motsvarande beräkningsmodeller finns inte för vapen. Enligt en forskningsrapport kostar en skjutning i Stockholms län ca 75 miljoner kronor för samhället. Nyttoberäkningar för beslagtagna vapen behöver utvecklas, och detta bör ges regeringen till känna.

Ska trenden med det dödliga skjutvapenvåldet minska, måste antalet skjutvapen minska. Det kräver en avsevärt förbättrad förmåga hos Tullverket att stoppa vapen vid gränsen. Det krävs kunskap om hur vapen smugglas till Sverige, vilka vägar det tar och vilka metoder som används. Detta tycks saknas i dag. Det räcker inte med att regeringen ökar Tullverkets resurser, de måste också använda andra styrmedel för att få dem att inrikta sin verksamhet på att stoppa vapen i större utsträckning.

Kristdemokraterna anser också att vi behöver bättre kontroll av vilka fordon som kommer in i och lämnar landet. Vi anser att s.k. ANPR-kameror som automatiskt känner igen registreringsskyltar ska användas vid alla gränspassager. Detta kan bli ett effektivt verktyg som ökar möjligheten att upptäcka misstänkta personer vid gränsen.

Riksrevisionen konstaterar vidare att Tullverket sedan 2018 inte längre har direkt tillgång till flygbolagens passagerarinformation, detta på grund av en ny EU-lagstiftning som kom då. Nu ska flygbolagen leverera informationen till Polismyndigheten som sedan ska bearbeta den och lämna över den till Tullverket. Det är en tidskrävande process som blir än sämre av att anslutning av flygbolag till det nya systemet går långsammare än beräknat. Detta påverkar Tullverkets möjligheter att hitta misstänkta flygpasagerare negativt. Riksrevisionen rekommenderar regeringen att vidta åtgärder för att skynda på anslutningen av flygbolag, vilket regeringen dock inte tänker göra, enligt skrivelsen. I stället blandar man korten genom att hänvisa att Polismyndigheten faktiskt anställer mer personal som ska hantera passagerarinformation och att Tullverket fått mer resurser. Detta är i sig två bra saker, men ingetdera löser problemet med att flygbolagen ansluter sig alldeles för långsamt. Regeringen måste sätta press på flygbolagen, eftersom de flygbolag som anslutit sig till det nya systemet bara står för 60 procent av flygtrafiken. Detta bör ges regeringen till känna.

Riksrevisionen har också identifierat att det är ett problem att lagstiftningen anger att PNR-uppgifter bara kan användas vid brott som kan ge fängelse i tre år eller mer. Uppgifter kan därför inte beställas för kontroller riktade mot smuggling av punktskattepliktiga varor, vilket försvårar detta arbete. Detta är en följd av hur EU-direktivet är utformat. Regeringen bör, för att möjliggöra ett kraftfullare arbete mot smuggling, ta initiativ till att förändra direktivet så att myndigheterna i framtiden kan bekämpa också denna brottslighet.

Hampus Hagman (KD)

Camilla Brodin (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Sofia Damm (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Désirée Pethrus (KD)

Larry Söder (KD)